

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

Кафедра трудового, земельного та господарського права

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА

25 лютого 2022 р.

ОДЕСА

Рекомендовано до друку рішенням кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ
(протокол № 10 від 23.02.2022 року)

Упорядник:

Церковна О.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ.

Редактори:

Маковій Віктор Петрович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ;

Зайцев Олексій Леонідович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету внутрішніх справ.

Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права : матеріали міжнародної науково - практичної конференції м. Одеса, 25 лютого 2022 р. / редкол. В.П. Маковій та ін. – Одеса, ОДУВС, 2022. – 204 с.

Збірник містить матеріали доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права» (Одеса, 25 лютого 2022 р.). У роботі конференції взяли участь науковці, науково-педагогічні працівники, ад'юнкти, аспіранти та магістранти з 10 українських навчальних та наукових закладів юридичного профілю, а також Академії поліції Азербайджанської Республіки, Нахчиванського державного університету (Республіка Азербайджан), Бакінського державного університету (Республіка Азербайджан), Центральноазіатського інноваційного університету (Республіка Казахстан), Університету світової економіки та дипломатії при Міністерстві Іноземних Справ Республіки Узбекистан, Гроденського державного університету ім. Янкі Купали (Республіка Білорусь), Університет права та соціально-інформаційних технологій (Республіка Білорусь), адвокатського бюро Arıhan&Arıhan (Туреччина).

Збірник може бути використаний перемінним складом юридичних закладів освіти, науковцями, практичними працівниками, які цікавляться проблемами впливу інтеграційних тенденцій на розвиток вітчизняного права.

© Одеський державний університет внутрішніх справ, 2022

Коропатов О.М
к. ю. н, доцент, професор кафедри адміністративної діяльності поліції
Одеського державний університет внутрішніх справ

МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ

Медіація (з англ. “mediation” – посередництво, примирення) — це структурований та водночас гнучкий процес, в якому нейтральна не упереджена сторона (медіатор) допомагає конфліктуючим сторонам якнайкраще провести процес переговорів та знайти те рішення, яке задовольнятиме інтереси кожної з цих сторін.

Медіація як альтернатива тривалому та недешевому судовому розгляду з'явилася у 60-х роках минулого століття у США. Через кілька років стала популярна в Австралії та Канаді, а трохи пізніше — у країнах Європи та Азії. Спочатку застосовувалася переважно у сфері сімейних і трудових конфліктів, та була — й у комерційних і громадських суперечках. Якщо вірити статистиці, близько 90% спірних ситуацій, розглянутих за допомогою медіації, вирішуються успішно для конфліктуючих сторін. Різновидів, видів та технік мирного врегулювання конфліктів існує багато, проте основні вимоги залишаються незмінними. Це рівноправність сторін, нейтральність медіатора, добровільність та конфіденційність[1].

Посередник, що називається медіатором, покликаний допомогти сторонам у вирішенні конфлікту, майстерно використовуючи власні досвід, знання та вміння. Він не має консультативних функцій, а, перш за все, прагне виробити загальне розуміння спору та діяти у напрямі його врегулювання. Роль медіатора у вирішенні конфліктних ситуацій відрізняється від ролі радника чи консультанта (у його роботі не має бути нічого особистого), його дії, передусім, мають бути орієнтовані на досягнення чітких угод між учасниками суперечки, у своїй діяльності посередник, будучи обізнаним про людські почуття, не враховує їх. Процес переговорів має бути організований

так, щоб сторони самі дійшли взаємовигідного рішення.

Медіація, як процес, має свою структуру та принципи, що відрізняє її від інших схожих процесів, наприклад переговорів чи фасилітації. Так, головною перевагою медіаційного процесу є конфіденційність: вся інформація, яку медіатор отримує в процесі проведення переговорів від обох сторін та від кожної сторони окремо, у будь-якому випадку не підлягає розголошенню. Окремо слід зазначити такий момент, сторони можуть дійти висновку, що навіть їх участь у цій процедурі, її застосування до вирішення спірної ситуації, що між ними виникла, є конфіденційною. Саме сторони за власним узгодженням можуть вирішити питання про інформацію яка не підлягатиме розголосу (як по відношенню один до одного так і до загалу в цілому), а що так і залишається за дверима кімнати переговорів. Така безпечність досягається підписанням Угоди про конфіденційність або усною домовленістю учасників.

Не менш вагомою перевагою медіації - є її добровільний характер. Всі учасники процесу в обов'язковому порядку беруть участь у процесі медіації добровільно і на будь-якому етапі можуть прийняти рішення про вихід з процесу. Таке право має і сам медіатор[2].

Доречно наголосити на професійній особливості роботи медіатора. Медіатор, повинен бути обізнаним фахівцем який володіє всіма інструментами проведення медіаційної процедури. Саме медіатор відповідає за ведення та керує процесом медіаційних переговорів, створює для сторін максимально продуктивний простір порозуміння для прийняття ними самостійно власних рішень, спрямованих на задоволення їхніх потреб та інтересів. Слід підкреслити, що сторони в процесі медіації мають почути один одного та зрозуміти доцільність мирного вирішення конфлікту. У жодному випадку медіатор не може впливати на остаточне рішення сторін, та пропонувати їм будь-які свої міркування з приводу конфлікту, чи шляхів його подолання[1].

Всі рішення, які приймають партнери по конфлікту в процесі переговорів, є їх власними та перевіряються медіатором лише за критерієм реальності їх виконання та екологічності. Тільки у випадку якщо сторони самостійно дійдуть до способу врегулювання спору, який задовольнить всіх учасників можна вважати що і виконувати прийняте самостійно рішення сторони будуть без будь-якого примусу з боку державних органів виконавчої служби.

Відносно цього медіація у вирішенні спорів, а також інші альтернативні способи вирішення спору є доступними інструментами для вирішення бізнес-завдань, пов'язаних із розв'язанням розбіжностей між партнерами. При цьому зазначені способи вирішення спорів можуть застосовуватися як окремо, так і комплексно. Право вибору найкращого способу (способів) вирішення спору, зазвичай, належить учасникам спору залежить від своїх економічних, репутаційних, особистих, емоційних інтересів, конкретної ситуації, зокрема у стадії перебуває суперечка[3].

Таким чином, у медіації не оцінюється фактичне та правове становище учасників. Медіація являє собою модель переговорів, що сприяє сторонам, яка дозволяє прийти до комерційно вигідного варіанту рішення і не розривати господарські зв'язки, а зберегти або відновити партнерські відносини.

Медіація не проводиться спонтанно. Як правило, перед тим як підписати угоду про застосування медіації, медіатор зустрічається зі сторонами та детально обговорює з ними можливість застосування процедури медіації для вирішення спору. Це дозволяє сторонам ухвалити осмислене рішення - брати участь у переговорах або відмовитися. Медіація проводиться лише за умови згоди обох сторін та підписання ними угоди про застосування медіації. У цьому випадку отримання попередньої згоди на переговори можна розглядати як реальну заявку сторін на бажання вести переговори та домовлятися.

Доцільно розглянути положення статті 47 КАС України за якою для сторін адміністративного спору передбачає право сторін на примирення на будь-якій стадії судового процесу. Наслідком такого примирення є закриття провадження у справі. Проте пункт 6 зазначеної статті визначає, що таке примирення є за юридичною природою угодою та не може суперечити закону або ж порушувати чий-небудь права, свободи чи інтереси. Норма статті 180 КАС України надає можливість сторонам вирішити спір шляхом примирення на стадії підготовчого судового засідання. Альтернативою такому вирішенню є звернення до суду для проведення врегулювання спору за участю судді у формі нарад з участю сторін, а отже, можна припустити, що законодавець під примиренням розуміє як судовий, так і позасудовий порядок врегулювання без або із залученням судді, який водночас виконує роль медіатора. Право на позасудовий порядок вирішення справи гарантується статтею 11 КАС України, хоча, знову ж таки, пряма вказівка на медіацію відсутня [4].

Оскаржуючи дії держави в межах адміністративного судочинства, варто враховувати специфіку подібних правових спорів, яка, перш за все, полягає в особливому відвідачєві — державі, її органі чи посадовій особі, що наділена владними повноваженнями та особливими компетенціями, а також здійснює свою діяльність в межах суворо визначеного імперативу. Впровадження інституту медіації дозволить мати можливість використовувати альтернативний спосіб вирішення конфлікту, у якого, порівняно із судовим розглядом справи, набагато більше переваг для сторін [5].

З прийняттям відповідного закону України можна з впевненістю прогнозувати збільшення довіри до медіаційної процедури з боку осіб що потрапили у конфліктну ситуацію. Однак, не слід не зважати на положення п.3 ст.3 Закону України Про медіацію, за яким, медіація не проводиться у конфліктах (спорах), що впливають чи можуть вплинути на права і законні інтереси третіх осіб, які не є учасниками цієї медіації. [2]

Список літератури:

1. Головченко А.В. Медіація, як один із ефективних альтернативних способів вирішення конфліктів / А.В. Головченко від 21.11.2018р Регіональна торгово-промислова палата Миколаївської області [Текст] Назва з екрану – [Електронний ресурс]: <https://rtpp.com.ua/news/mediatsiya-instrument/>
2. Про медіацію Закон України від 16. 11. 2021 № 1875-ІХ, Відомості Верховної Ради (ВВР), 2022, № 7, ст.51
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
3. Шевчук І. Медіація як ефективний метод вирішення бізнес-конфліктів / І. Шевчук від 10.06.2019р [Текст] Назва з екрану – [Електронний ресурс]: <https://eba.com.ua/mediatsiya-yak-efektyvnyj-metod-vyrishennya-biznes-konfliktiv/>
4. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-ІV. Відомості Верховної Ради України (ВВР)., 2005. № 35–36, № 37. Ст. 446. Редакція від 05.08.2021 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
5. Чернишова В. Медіація в адмінсудочинстві: чи дійсно вона необхідна та можлива? / В. Чернишова // lexinform – Юридичні новини України від 26.06.2019[Текст] Назва з екрану – [Електронний ресурс]: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/mediatsiya-v-adminsudochynstvi-chy-dijsno-vona-neobhidna-ta-mozhlyva/>

Деревянко Н.З., Кужель К.І., Пеньковська І.С.	
Різновиди безоплатної правової допомоги в Україні	63
Дришлюк В.І.	
Право на судовий захист суб'єктів господарювання	65
Дума В.В., Місюра В.С., Федорович О.О.	
Напрями оптимізації організаційно-правових форм сільськогосподарських об'єднань	66
Жантуаров Б.С.	
Проблемы совершенствования методологии и методики преподавания юридических дисциплин в системе юридического образования РК (на примере методики преподавания гражданского и гражданского процессуального права)	68
Забарний М.М.	
Основні причини злочинності сьогодення: кримінологічний аналіз	71
Задерейко С. Ю.	
Боротьба з корупцією: виклики світовій спільноті	72
Зайцев О.Л.	
Деякі питання щодо змін істотних умов договору про закупівлю	74
Закалик Г. М., Бік О. Я., Шувар Н. М.	
Аддиктивна поведінка підлітків як соціально-психологічна проблема	76
Іванова О.М.	
Впровадження моделі управління «порт-лендлорд» як запорука економічної безпеки морських портів України	78
Ільків О.В.	
Цивільний кодекс України в ієрархії нормативних актів щодо регулювання договірних відносин ..	79
Карпенко Р. В.	
Новація у цивільному законодавстві – право довірчої власності	81
Комяга А., Мох Т.	
Право соціального забезпечення	82
Коропатов О.М.	
Медіація як спосіб альтернативного врегулювання спорів	84
Кострицький І.Л.	
Щодо правового статусу суб'єкта господарювання: державне некомерційне підприємство	86
Косяченко К. Е.	
Правове значення неурядових організацій в Україні	88
Котенко О.М.	
Відповідальність сторін за порушення умов договору на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт	89